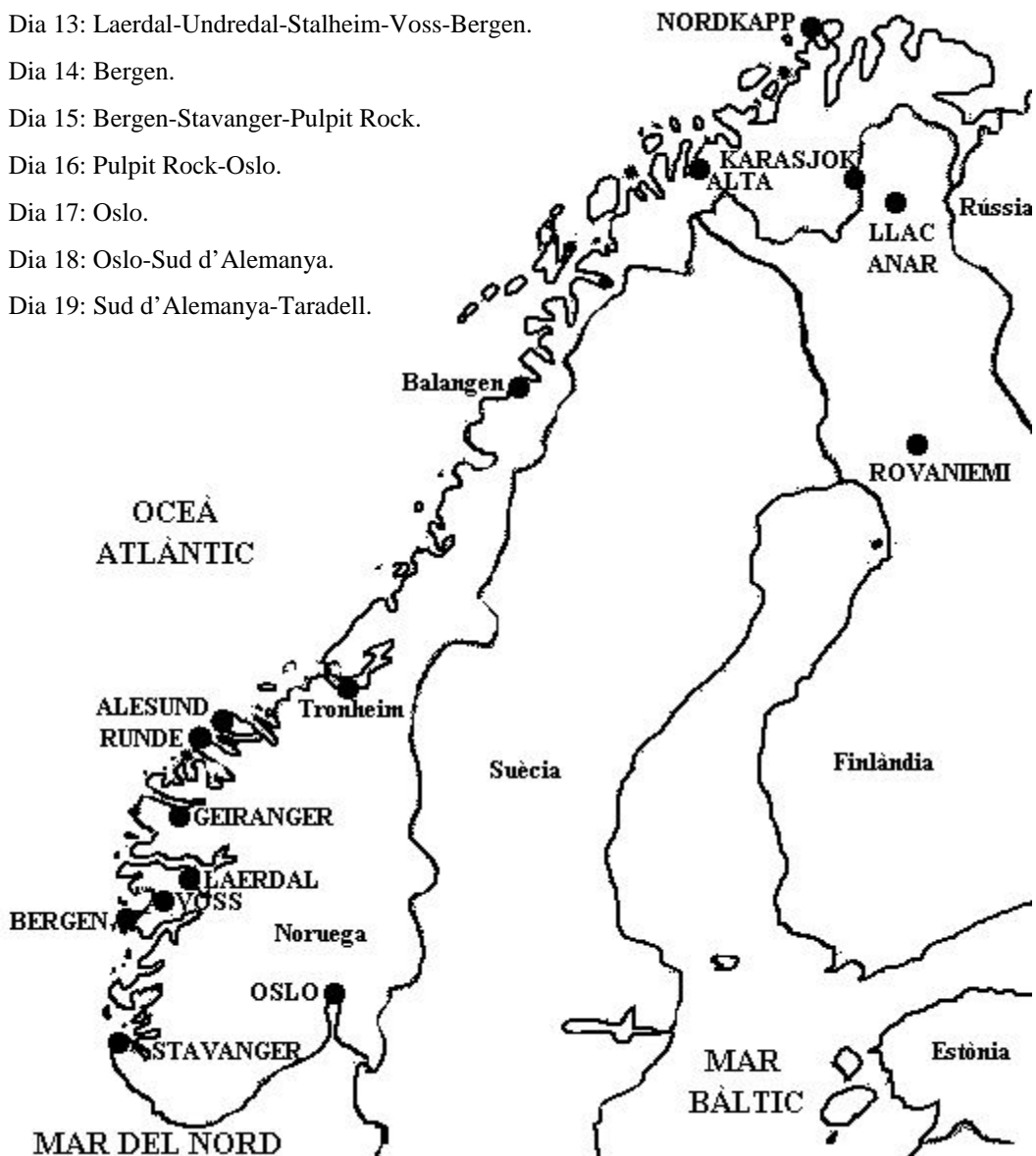

NORUEGA

Noruega

Viatge del 3 al 22 d'agost del 2000

- Dia 1: Taradell-Sud d'Alemanya.
- Dia 2: Sud d'Alemanya-Jonkoping (Suècia).
- Dia 3: Jonkoping-Lulea (Suècia).
- Dia 4: Lulea-Rovaniemi-llac Anar (Finlàndia)-Karasjok.
- Dia 5: Karasjok-Nordkapp.
- Dia 6: Nordkapp-Alta-Balangen.
- Dia 7: Balangen-Cercle Polar-Laksfossen-Tronheim.
- Dia 8: Tronheim-Atlantèric-veien-Bud-Trollstigveg-Alesund.
- Dia 9: Alesund-Runde.
- Dia 10: Runde-Briksdal-Geiranger.
- Dia 11: Geiranger-carreteres turístiques-Laerdal.
- Dia 12: El tren de Flam.
- Dia 13: Laerdal-Undredal-Stalheim-Voss-Bergen.
- Dia 14: Bergen.
- Dia 15: Bergen-Stavanger-Pulpit Rock.
- Dia 16: Pulpit Rock-Oslo.
- Dia 17: Oslo.
- Dia 18: Oslo-Sud d'Alemanya.
- Dia 19: Sud d'Alemanya-Taradell.

3750 KM EN QUATRE DIES

Marxem de Taradell amb el viatge planificat, gràcies a un munt de tríptics i altres publicacions propagandístiques que ens han enviat, mesos abans, diferents oficines d'informació turística. El primer dia arribem al sud d'Alemanya, ens costa una mica trobar un càmping, però aconseguim parar per primer cop la canadenca, no sense alguna dificultat idiomàtica a la recepció. L'endemà travessem tot Alemanya fins a Puttgarden, on agafem el ferri que ens portarà a Dinamarca en una hora. Anem cap a Suècia passant per l'impressionant pont d'Oresund, que fa vuit quilòmetres de llarg i al que s'hi arriba per un túnel de quatre quilòmetres sota el mar. Fem, encara, dos o tres-cents quilòmetres més fins arribar a Jönköping. El tercer dia, després de conduir un altre cop tot el dia, arribem fins a Lulea, a pocs quilòmetres de la frontera finesa.

Hem anat de pressa, el quart dia ens l'agafarem amb una mica més de calma, arribarem a Karasjok, la nostra primera destinació, sense córrer. A Rovaniemi travessem el Cercle Polar Àrtic, on hi ha un complex turístic amb la casa del Pare Noel i una línia simbòlica pintada al terra, que indica que, efectivament, hem travessat el Cercle Polar: una línia "imaginària" (latitud 66° 32' 35" nord) a partir de la qual, a l'estiu almenys durant un dia no es pon el sol, i a l'hivern, almenys durant un dia, no surt (o dit d'una altra manera: el punt més al sud on es pot veure el sol de mitjanit). Ratlla que una mica més i ens saltem, ens havíem aturat una mica abans (el complex és força gran).

Continuem cap al nord entre pinedes inacabables, llacs i baralles per fotografiar els primers rens... no sabíem que al final del viatge n'hauríem vist un munt. De sobte la carretera s'eixampla de manera espectacular durant un o dos quilòmetres, tot i això, al terra només hi ha marcat dos carrils de circulació. Estem molt a prop d'un poble i suposem que hem passat per una pista d'aterratge d'avions, probablement únic mitja de comunicació en el dur d'hivern de la zona. En un altre poble, més endavant, ens aturem a comprar menjar en un supermercat. Tot un prestatge amb productes antimosquits ens hauria d'haver fet sospitat el que vindria després.

Encara ens espera una altra sorpresa: el llac Anar o Inari, que entre arbres i petites illes ens ofereix una panoràmica de pel·lícula, i mai més ben dit, era aquí i d'altres indrets de Finlàndia, on es rodaven moltes de les pel·lícules americanes d'espies ambientades a l'antiga Unió Soviètica. Al gran llac d'aigües transparents s'hi reflecteixen els núvols com en un mirall, ens hi aturem i gaudim de l'indret.

Noruega

En aquests quatre mil quilòmetres també hem pogut veure el progressiu canvi que experimenta la vegetació. Passem dels alzinars i brolles mediterrànies de Catalunya i França, als boscos caducifolis centreeuropees (rouredes i fagedes), per continuar per la taigà de Suècia i Finlàndia (pinedes i boscos de pícees), fins arribar a la tundra del nord d'Escandinàvia. Aquesta última transició, és de llibre: mentre avancem cap al nord, al capdamunt dels turons apareixen les primeres clapes de tundra, de mica en mica, aquestes clapes cada cop es van fent més extenses, fins que només resten clapes de bosc. Al principi en aquesta tundra hi ha bedolls baixos, en forma d'arbusts que, de mica en mica, van desapareixent fins que només resten grans extensions de prats verds.

Però hi ha una altra transició encara més curiosa, la dels cotxes i la manera de conduir-los. A França hi predominen els *Renault*, *Peugeot* i *Citroen* i una conducció on, igual que aquí, els límits de velocitat són per fer bonic. A Alemanya dominen els *Wolswagen*, *BMW* i *Mercedes*, i van a la seva, sense excedir-se (tot i que a les autopistes alemanyes no hi ha límit de velocitat, veiem molts pocs cotxes que passin dels cent vint quilòmetres per hora). Als països escandinaus s'hi veuen majoritàriament cotxes de les marques *Volvo* i *Saab*, condueixen respectant totes les normes de circulació i els límits de velocitat. N'hauríem de prendre nota i aprendre'n, potser aquí hi haurien menys accidents. També són molt "amables" i s'aparten quan un els vol avançar, tot un "xolo" pels que conduïm, diguem que a la mediterrània (sovint s'agraeix si un ha de fer més de mil quilòmetres en un dia).

Arribem a la capital sami a mitja tarda, busquem càmping i acampem. Mentre parem la tenda un eixam de mosquits ens envolta i ens persegueix implacablement, hem de comprar un parell d'esprais repel·lents. Com què encara és d'hora, decidim anar a caminar una mica, fem una excursió per un sender sami. Pel camí hi ha poesies i petites mostres d'aquesta cultura. Passa pel costat d'un bonic riu, que està infestat de mosquits. Exhaurim el segon pot d'esprai i, tot i això, necessitem l'ajut de branques per foragitar els molestos insectes. El més perjudicat soc jo: l'endemà tinc vint i escaig picades repartides per tot el cos. Encara ens queda una mica de temps per passejar pel petit poble i situar les visites de demà al matí.

KARASJOK/KARASJOHKA I NORDKAPP

A Karasjohka fem una pinzellada a la cultura sami gràcies al Parc temàtic Sápmi AS i el museu sami. Al Parc hi veiem els diferents tipus de campaments o *siidas*, els diferents tipus d'edificacions i tendes i un corral de rens. Un magnífic àudio-visual, en castellà, ens explica el passat, present i futur d'aquest poble (una altra nació sense estat). A l'exterior del museu també hi ha construccions samis, al seu interior s'hi pot veure una bona col·lecció d'eines de tot tipus, vestits, artesanía o objectes relacionats amb les creences.

Cap el migdia marxem cap el Nordkapp. Pel camí faig el tercer *bimbo* (en l'argot naturalista, espècie que es veu per primera vegada): la guineu àrtica (els primers van ser la llebre nòrdica i el ren, també al costat de la carretera). Arribem a la costa atlàntica, al Porsangerfjord, primer de la cinquantena de fiords que veurem des d'ara i fins al final del viatge. Tot resseguint aquesta entrada de mar, passem de la tundra arbrada a una catifa verda que recobreix un territori força accidentat. És un dels paisatges que tenia més ganes de veure, i no em decep.

Passem pels primers túnels, dels molts que trobarem al llarg de la ruta, també pel primer per sota el mar... el primer peatge. Seguim la carretera fins que veiem el Cap Nord, encara és massa d'hora per anar a veure la posta de sol i hem de buscar càmping. El paisatge cada cop ens agrada més, parem repetides vegades per fer fotos i filmar. Reculem fins a Skarsvaag, molt a prop. Com que fa força fred decidim llogar una cabana. Afortunadament, si haguéssim dormit a la tenda potser no ho hauríem suportat. Dinem i anem passejar una mica pel petit poble.

S'acosta l'hora de pujar cap el punt més septentrional d'Europa. Fins fa poc el dia era assolellat, però de mica en mica s'ha acostat, des del mar, una boira espessa que ha reduït la visibilitat al mínim. Marxem desanimats, fins al punt de deixar a la cabana el cava, que portàvem des de casa, per brindar a la sortida de sol.

Per sort, el Nordkapp està situat sobre un cingle de tres-cents metres d'alçada, cosa que no havíem tingut en compte. El nostre desànim es torna alegria, la boira cobreix el mar per sota nostre: podrem veure, des de l'impressionant penya-segat, la posta i la sortida de sol. En aquesta època no s'observa, per pocs dies, el sol de mitjanit. El sol, però, es pon al voltant de dos quarts de dotze i surt cap a dos quarts de dues, no fent-se de nit, ni fosc, en cap moment. Aquestes dues hores les aprofitarem per visitar el complex turístic, amb petits museus, un bonic àudio-visual, bar i botiga de records on, a

Noruega

part de comprar el típic diploma que acredita la nostra estada en aquest punt del planeta, comprem també una mena d'embotit de carn de ren, l'única d'aquest animal que trobarem en tot el viatge, tot i mirar en tots els supermercats. També ho aprofitem per enviar diverses postals, una d'elles a casa, per veure com és el matasegells especial. Ens sorprèn, gratament, veure que el cava que venen al Cap Nord per brindar pel sol de mitjanit o la sortida del sol, és un cava català, concretament *Freixenet cordon noir*. Nosaltres brindarem, també, amb cava català... però quan arribem a la cabana.

ELS SAMI

Des de fa milers d'anys els lapons, o sami, com prefereixen que se'ls anomeni, viuen i cacen a la regió àrtica, al nord de la Península Escandinava. Constitueixen una minoria cultural distribuïda entre Noruega, Suècia, Finlàndia i Rússia. D'uns 50.000 samis en total, la meitat viuen a Noruega, on tenen la seva capital: Karasjohka. Són una de les nacions sense estat d'Europa: tenen la seva pròpia cultura, llengua i història.

Eren un poble bàsicament nòmada que veien condicionada la seva vida per la cria dels rens, que inicien al segle XVI. Any rera any, els samis es traslladaven amb els seus ramats, seguint la seva migració natural, cap a la costa a la primavera i cap a l'altiplà a la tardor. Del ren s'aprofita pràcticament tot: la carn per menjar, essencial en la cuina, la pell per roba i cobertes, els tendons per fil de cosir i les banyes i ossos per a instruments i eines diverses.

El clima i la natura creen unes condicions molt dures a la zona on viuen, és per això que era important mantenir-se units, i les diferents famílies o clans vivien, sovint, en campaments anomenats *siida*. Un *siida* funcionava, antigament, com un equip en el que la gent col·laborava en la caça i la pesca. Actualment, el *siida* és tant una àrea de terra amb pastures de rens, com una associació de criadors de rens que col·laboren en el manteniment, marcatge i matança dels animals.

Vivien en *gamme*, *lávvu* o *goahti*. La *gamme* és una cabana construïda amb uns pals que formen un arc, pals de paret i coberta de *tepes*. La *lavvu* és una tenda acabada en punta, amb pals de bedoll, coberta amb pells o mantes de llana (actualment es prefereixen materials més lleugers i impermeables). La *goahti* és una tenda de dos pals que formen un arc, el que permet un millor aprofitament de l'espai. Tant la *lavvu* com la *goahti* són fàcilment transportables, de muntatge i desmuntatge senzill. La vida nòmada dels criadors de rens, o samis de les muntanyes, exigia la migració entre el *siida* de la pastura d'hivern i la d'estiu. Els samis sedentaris de la costa o de l'interior eren vertaders amics dels nòmades, intercanviant-se serveis i productes.

També vivien en harmonia amb la natura. Les seves creences i les seves vides obeïen a capricis de la naturalesa i les diferents formes de paisatge estaven posseïdes pels déus. El *Noaidi*, el xaman sami, era capaç de penetrar en el món dels esperits i interpretar la voluntat dels déus.

DE MIL EN MIL

Marxem d'hora tot i no haver dormit massa. Avui ens espera una jornada maratoniana, en dos dies gairebé hem de travessar el país de nord a sud. Les carreteres, en bon estat, són estretes, amb poc trànsit i sovint amb molts revolts. El paisatge, però, sempre és meravellós. L'aigua, en tots els seus estats, n'és la protagonista principal: el mar dels fiords, els llacs, els rius, els salts d'aigua, les congestes de neu, els núvols... i la pluja. Aproximadament, la meitat dels vint dies de viatge plourà. Tot i que estarem relativament de sort, ens sorprendrà, gairebé sempre, en ruta.

Ja fa dies que a les carreteres hi veiem un senyal de trànsit que ens crida l'atenció: la de perill d'animals salvatges. En lloc del cérvol de les nostres carreteres, aquí el dibuix és el d'un ant. Aquest animal, i el senyal, s'han convertit en un dels símbols dels països nòrdics: sovint en trobem adhesius, imants de nevera, postals...

Encara que hem de fer molts quilòmetres, tenim pensat fer petites parades, que es veuen incrementades, sovint, per fotografiar i filmar el paisatge. Una de les previstes és Alta, el primer patrimoni artístic de Noruega reconegut per l'UNESCO, on hi ha uns gravats rupestres de fa sis mil dos-cents a dos mil cinc-cents anys enrera. Sobre la roca viva i pintats d'ocre, tal com devien estar-ho antigament, es poden contemplar ants, rens, escenes de caça, escenes de pesca, corrals de rens, ossos i, fins i tot, un esquiador. Estem de sort, tot just acabada la visita comença a ploure, només hem de córrer uns pocs metres per arribar al cotxe. Fa un ruixat breu i podem dinar una mica més enllà, al mateix Altafjord i al costat mateix del mar. Ho fem en una de les nombroses àrees de *pic-nic* repartides, amb més o menys freqüència, a la majoria de carreteres del país. Al cap d'uns pocs quilòmetres torna a ploure... ara no pararà fins gairebé l'hora d'acampar, a Ballangen.

L'endemà continuem el camí, avui la pluja ens tornarà a acompanyar de forma intermitent al llarg de tot el dia. No tenim cap parada prevista, anirem improvisant. Ens aturarem al Cercle Polar Àrtic, que ara travessem de baixada. És un altre muntatge per a turistes, encara que no tant espectacular com a Finlàndia... també hi ha la ratlla. Arreu on anem trobem pilots de pedres més o menys grans, sempre abundants. A hores d'ara encara no sabem que signifiquen, tot i que preferim pensar que indiquen que el lloc ha agradat molt al visitant, i expressen el desig de tornar-hi. Agafem alguna pedra i la posem a sobre un pilot. Continuem cap al sud, com què anem relativament bé de temps

fem un altre visita, aquest cop a Laksfossen, un impressionant salt d'aigua del riu Vesfna, de disset metres d'alçada.

Ens parem a posar benzina, ens sorprèn el preu: molt més barat que de costum. Pel camí hi anem donant voltes i arribem a la conclusió que: o bé s'han equivocat, cosa que no creiem, o bé que aquí el desconeixement de l'idioma ens ha afavorit i, segurament, hem posat gasoil agrícola.

Agafem el primer ferri del viatge, ens fa certa il·lusió, filmem i fem fotos, sense saber que al cap d'uns dies n'haurem agafat una bona pila. Sense voler, per primera vegada fem "trampa", baixo ràpidament del cotxe i pujo de seguida a coberta per observar ocells marins, el pares es queden al cotxe i només paguem pel cotxe i dos viatgers. Més endavant ho farem, alguna vegada, mig expressament. Túnel i ferris són una forta despesa a Noruega, que si bé havíem previst, no pensàvem que seria tan important.

Continuem per la E6, la carretera que travessa el país de nord a sud, passem per ports de muntanya i fiords, on observem força ocells marins: gavines, limícoles, becs de serra... i faig un nou *bimbo*: el sumorgullaire alablanc.

Cap a les deu del vespre decidim acampar, tot i no haver fet els quilòmetres que teníem planejats. Ens costa trobar un càmping, el primer que veiem està tancat, continuem per la carretera, tres quarts d'hora més, fins a trobar el següent. Encara és clar, plou força i el terra està molt xop... lloguem una cabana.

ATLANTERHAVSVEIEN I TROLLSTIGVEG

Hem descansat bé. Avui tornarem a fer força quilòmetres, sense arribar, però, als que hem fet els dos dies anteriors. Ens passarem el dia al cotxe, per si no n'hi havia prou, avui toquen carreteres turístiques: la Carretera Atlàntica i la dels Trolls.

La primera parada és a Kvernnes, una església de fusta del 1893. Fa molt vent i no podem ni obrir els paraigües, tot i que continua plovent. Tot seguit ens dirigim cap a la carretera atlàntica: vuit ponts que travessen l'Atlàntic, d'illa en illa i en ple mar obert. Baixa la intensitat de la pluja, però encara bufa el vent, malgrat tot, fem diverses parades per contemplar illes i ponts. Continuem el camí, entre lamdes atlàntiques fins a Bud, petita i típica població pesquera, on fem una curta passejada. Les cases, de fusta, arriben ran d'aigua i les barques de pesca estan atracades al seu costat. Aquí fem un nou *bimbo*, la gavina cendrosa, que cria als edificis, a poca alçada. Podem acostar-nos fins gairebé tocar-les, tot i que ens mantenim a pocs metres per no espantar les aus, que estan covant.

Deixem de resseguir la costa per entrar en una antiga vall glacial, a la carretera dels trolls. El cel cada cop és més negre. Torna a ploure intensament. Estem una mica desanimats, tot i la bellesa de la vall. Res ens fa imaginar l'espectacle a què ens estem aproximadament. Ens parem a contemplar un bonic riu de muntanya des d'un pont de fusta. Una mica més enllà hi ha un pàrquing, hi parem en busca d'informació, però només veiem un curiós senyal de trànsit, la de perill de trolls. De cop, la vall sembla acabar-se, tallada per parets verticals per on cauen nombrosos salts d'aigua. És difícil imaginar-se per on passarà la carretera. Cada cop ens hi anem acostant més: veiem com els cotxes s'enfilen per una estreta i recargolada carretera, per una paret gairebé vertical. És espectacular, impressionant, ens passa el desànim de cop i quedem embadalits. Pugem per la carretera travessant el més gran dels salts d'aigua, amb una caiguda de cent vuitanta metres.

Els trolls són criatures mítiques que habiten a les muntanyes i boscos d'Escandinàvia. Han esdevingut un altre dels símbols dels països nòrdics. Alguns són gegantins, amb plantes i molses sobre el cap, d'altres molt petits. Tenen quatre dits a les mans i els peus, un nas gran i una cua peluda. N'hi ha amb un ull, amb dos o amb tres, viuen cents d'anys i són nocturns, ja que es transformen en pedra si el sol els sorprèn. El seu cap, el més fort i valent de tots, és Dovregubben. La seva força, però, no impedeix que els ataquin els pagesos. La majoria són benèvols. Segons la llegenda, Eva va ocultar a Deu

l'existència d'aquests fills seus, però quan aquest va descobrir la seva existència, va decretar que haurien de viure amagats... per sempre més.

Al capdamunt, entre congestes de gel, de seguida passem a l'altre vessant, baixem per una altra vall glacial. Al seu final hi trobarem un càmping, tot i que portem més despeses de les previstes decidim tornar a llogar una cabana. Continua plovent intensament.

ALESUND I RUNDE, L'ILLA DELS OCELLS

Ens llevem d'hora. Posem gasolina, a la península escandinava no es pot apurar el dipòsit, les benzineres no són tan abundants com a casa nostra, i sovint es poden fer més de cinquanta o cent quilòmetres sense trobar-ne cap, especialment al nord.

Arribem a Alesund, encara està núvol i fa petits ruixats. Visitem el museu de la ciutat, petit i bonic, explica i reproduïx la història de la ciutat. Fundada el 1848, va patir un gran incendi que la va destruir totalment el 1904, reconstruint-se en estil modernista. Ens hi passegem, ens agrada, és diferent a la resta. Tot seguit anem a l'aquari, diverses peixeres reconstrueixen diferents ambients marins de l'Atlàntic Nord, des del nivell de marea baixa fins a les grans profunditats. Destaca, però, un gran aquari, el més gran d'Escandinàvia. Hi fan un espectacle per als turistes, amb explicacions en anglès que, òbviament, no entenem. Un submarinista dona menjar als peixos, tots s'hi llencen al damunt, tal i com passa en els petits aquaris domèstics, només que, aquí, les proporcions són espectaculars.

Abans de marxar pugem a Aksla, el mirador de la ciutat, que ens ofereix una àmplia panoràmica d'aquesta part de costa. Ho aprofitem per fer el dinar, com gairebé cada dia mengem entrepans. Sembla que el dia s'acabarà aclarint, mar endins els núvols es trenquen i es veu el sol; arribarà a la costa més tard.

Marxem cap a Runde, l'illa dels ocells. Hi arribem a mitja tarda, parem ràpidament la canadenca i, després d'informar-nos al càmping, comencem la caminada fins a les colònies de frarets i mascarells. Ha sortit el sol, però el terra és molt moll i relliscós, tot i això, enfilem illa amunt. Com més pugem més gaudim del paisatge: una costa retallada i accidentada, amb fiords, caps, illes i illots verds. L'agost és el final de l'època reproductora per a molts ocells, tot i que encara hi resten alguns milers d'aus, no es pot comparar amb els mesos de maig a juny, quan s'hi podem observar fins a vuit-centes mil aus. Els frarets fan els nius amagats en caus i només en veiem tres o quatre. Més espectaculars són les colònies de mascarells, constantment actives: hi observen polls més o menys madurs, la cerimònia de reconeixement de la parella quan arriba al niu i les persecucions a què els sotmeten els paràsits grans, vertaders pirates de l'aire, que roben el peix a mascarells i altres ocells marins. També veiem somorguillaires, fulmars, gavines tridactils i corbs marins.

Prop de l'illa de Runde hi ha una important zona de reproducció d'arengs i lluços, això fa que, associat amb la seva particular geologia i topografia, hi hagi unes colònies

d'ocells úniques a Noruega. Runde és l'illa més meridional de les grans illes noruegues dels ocells. Hi ha una excepcional varietat d'espècies d'aus marines. La colònia més nombrosa és la de frarets, tot i que és difícil estimar-ne el numero, ja que nien en forats del terreny, possiblement hi ha algunes centenes de milers de parelles. La segona colònia en importància és la que forma la gavina tridactila, formada per unes cinquanta mil parelles reproductores. Les colònies més grans de Noruega de fulmars i paràsits grans també estan aquí, així com l'única colònia de somorgollaires comuns del país. Hi ha també, importants colònies de corbs marins, gavotins, somorgollaires alablancs, èiders i mascarells. La major part d'aquestes aus arriben a l'illa al març, a l'abril o al maig ja han posat els ous i la majoria de polls volen cap el juliol o l'agost.

De tornada, vorejant l'illa, m'apropo massa a un poll de paràsit gros, ho faig expressament per fer fotos a l'adult que el protegeix voltant per sobre meu. Aquests ocells tenen una envergadura alar de més de metre i mig... a la tercera volta "s'empipa" i es para, fent l'atleta, a un metre escàs davant meu. Decideixo arrencar a córrer, espantat davant el potent bec ganxut de l'ocell i els crits intimidatoris i amenaçadors que profereix.

Quan arribem al càmping la mare, que no ha fet tot el camí, massa dur, m'explica que ha vist balenes mar endins, quan baixava abans que nosaltres. Em moro d'enveja. Decidim sopar. Mentre el preparem, un gavià argentat s'acosta a menys d'un metre nostre i espera, pacientment, el moment oportú per rapinyar alguna cosa de menjar. Ho aconseguix. Ens distraiem un moment i desapareix un tros de pa de sobre la taula.

GLACERES I FIORDS

Voregem el Nordfjord per passar, després, per una vall amb llacs d'aigües blaves i transparents, ja al Parc Nacional de Jostedalsbreen. Arribem a Briksdal. Aparquem en un pla amb molt de sots i bassals. Hi ha parquímetres, tot i que no estan vigilats, tothom paga els quatre euros que val el tiquet. Una bona idea per gestionar el Parc, de la qual potser n'haurien de prendre nota. Briksdal és una de les vint-i-sis llengües de la major glacera del continent europeu, Jostedal, que cobreix una superfície de quatre-cents setanta-cinc quilòmetres quadrats. Per arribar-hi s'ha de fer una caminada, d'una hora i poc, pel costat del riu que neix al gel. Pel camí, a més d'un bonic salt d'aigua, hi anem trobant cartells que indiquen fins on arribava la glacera en diferents anys del darrer segle i mig, i que evidencien un espectacular retrocés de la llengua glacial de més d'un quilòmetre.

Marxem cap a Geiranger, passem per belles valls de muntanya. Anem d'hora. La visita a Dalsnibba la teníem prevista per demà, però aprofitant que avui el dia és força clar (hi ha alguns núvols, però cap d'amenaçador), decidim pujar-hi. Ens desviem de la carretera principal, paguem el peatge i ens comencem a enfilars per un ample camí de sorra, en molt bon estat. Dalsnibba és un pic de 1038 metres, que domina la vall del Geirangerfjord i des d'on, si el dia és molt clar, s'hi poden veure més de cinquanta cims. La vista és espectacular, els fiords és als nostres peus i veiem gran part dels cinquanta pics. Les muntanyes noruegues, els Alps Noruecs, no sobrepassen gaire aquesta alçada tot i que a nosaltres, mediterranis, ens ho pugui semblar quan de seguida trobem neus perpetues, congestes i prats alpins... acostumats a veure això, a molta més alçada.

Baixem per una estreta i recargolada carretera. Ens parem al mirador de Flydalsjuvet, des d'on és fa, i fem, la típica foto que apareix a tots els catàlegs de promoció turística dels fiords. Al costat de la població de Geiranger comença, o acaba, un dels fiords més grans de Noruega, entre muntanyes de vessants verticals i cims nevats.

Acampem al costat del mar. El càmping es va omplint de mica en mica. De fet, la majoria de càmpings noruecs són típicament de pas, a la tarda hi comença a arribar la gent i, tal i com fem nosaltres, sovint marxen l'endemà o al cap de dos dies. Els preus són força econòmics, entre deu i vint euros: cotxe, tenda i tres persones. Encara és clar, tenim temps de fer un volt pel petit poble turístic de Geiranger, i anar a veure horaris i preus de l'excursió de demà.

Ens llevem, desparem la tenda i anem a buscar el vaixell amb el que farem una volta pel fiord, un dels pocs que no està vorejat per una carretera. Ja a dalt de l'embarcació, mentre esperem la seva marxa, fem un *bimbo* curiós i inesperat, en un altre moll una marta busca menjar dins les petites barques recreatives. Les parets que envolten el fiord són quasi verticals, tot i això, es veuen granges als petits replans. Alguns salts d'aigua cauen a plom, en destaquen dos: De Syv Sostre (les Set Germanes) i Friaren, el pretendent. La llegenda explica que Friaren està enamorat de Syv Sostre, a l'altra banda del fiord, set salts d'aigua de costat amb una caiguda lliure de dos-cents cinquanta metres. L'excursió és d'anada i tornada i dura una hora i mitja. Tot i que fa sol, hem d'anar entrant i sortint de l'interior de la barca, ja que fa força fred. Gaudim del paisatge i també de les gavines, que s'acosten en busca de menjar. Pels altaveus expliquen les característiques del Geirangerfjord, per sort, en francès: aquest és un braç estret del Nordfjord, que té una llargada aproximada de vuitanta quilòmetres, amb una amplada que va dels pocs quilòmetres fins als pocs metres, menys de cent, on ens trobem. La seva profunditat, aquí, tot i ser el punt més estret, és de tres-cents metres.

Després de l'excursió ens esperen dos-cents cinquanta quilòmetres per carreteres turístiques. Reculem una part de la carretera que vam fer ahir, per passar per una vall glacial fins a Lom, una típica vall en forma de U que podria il·lustrar qualsevol llibre de geologia. A la part superior, prats alpins que, de mica en mica, ens van convertint en espesses pinedes, sempre al voltant d'un riu que baixa amb força cabdal i de forma accidentada. Ens parem repetides vegades per contemplar el paisatge, els ràpids, els salts d'aigua o els llacs que forma el riu. En una d'aquestes parades, veiem un rusc de vespes que ens crida força l'atenció: és igual al que es veu a les sèries de dibuixos animats.

Ens mengem uns entrepans i reprenen el camí, anem amb el temps una mica just. De Lom anem cap a Turtagro per una altra vall glacial, ara de pujada. El paisatge continua sent meravellós; i és magnífic a la part alta de la carretera 55, el coll de muntanya més alt del nord d'Europa (1480 metres). Voreja el Parc Nacional de Jotunheimen: prats alpins amb força congestes de neu, que sovint moren en petits llacs. De fons muntanyes amb els seus cims nevats. Poc abans d'arribar a Turtagro ens aturem en un mirador des d'on es domina la vall glacial, que més endavant es convertirà en el Sognefjord. Trenquen cap a Ovre Ardal, continuem per una carretera estreta, on no hi passen dos cotxes de costat, recargolada i en força mal estat. El paisatge continua igual. Quan

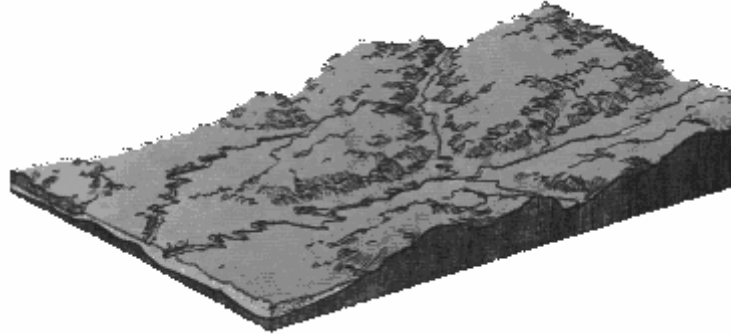
Noruega

arribem al coll on canviarem de vall, sorprenentment, hem de pagar peatge, i no pas poc, uns sis euros... en comparació, les nostres autopistes són increïblement barates!

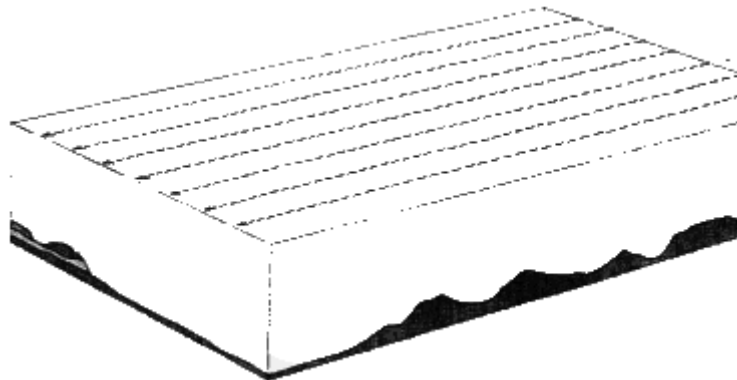
Arribem a Laerdal, acampem i anem a comprar els tiquets per l'excursió de demà. Provem d'anar a l'església de fusta d'Urnes, però és massa tard i el ferri ja no travessa a l'altra banda del fiord. Força cansats, sopem i ens anem a dormir.

ELS FIORDS

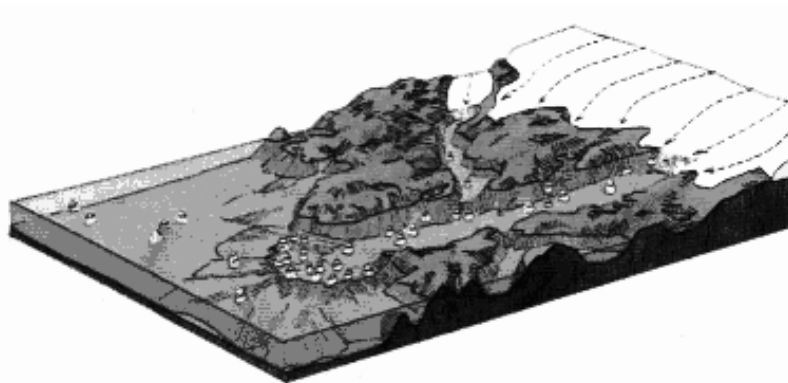
Abans de les glaciacions en el lloc actualment hi ha els fiords eren valls i muntanyes semblants a les que existeixen actualment.

Durant el màxim apogeu de l'última glaciació, el terreny és colmatat pel gel. Aquest gel està en moviment continu, arrossega roques i, de mica en mica, va erosionant el terreny. Es formen les típiques valls en forma de U, tot i que resten amagades sota el gel.

Al final del període glacial, quan el gel retrocedeix, aquestes valls són ocupades per rius o llacs. Però si la vall, en canvi, ha estat excavada a la costa a un nivell inferior al del mar, o no gaire superior (ja que aquest puja amb el desglaç), serà ocupada per un braç de mar, donant lloc als fiords, i a una gran quantitat d'illes i illots, prop seu.

Esquemes de la pàgina web: www.geocities.com/Yosemite/Rapids/4233/klikfjord.htm

EL TREN DE FLAM I LAERDAL

Ens llevem d'hora, avui descansarem de cotxe i, per primer cop durant el viatge, dormirem dos cops seguits al mateix lloc. Anem caminant fins al moll, agafem el vaixell que ens portarà fins a Flam tot navegant pel Sognefjord i l'Aurlandsfjord. Som els únics passatgers d'un modern vaixell, tot i que fa un parell de parades més. Ens fa una mica de cosa. Sovint, aquests vaixells i els ferris, tenen una doble funció: com a transport públic i com a embarcacions turístiques. Per desgràcia, el dia s'ha ennuvolat i cauen petits ruixats, el que no ens permet gaudir com voldríem dels fiords.

Desembarquem a Flam. Pugem en el tren turístic que ens portarà d'aquest poble fins a Myrdal. Aquesta línia de ferrocarril és una famosa obra d'enginyeria inaugurada el 1909. Fa els vint quilòmetres, que separen les dues poblacions, en una hora, superant un desnivell de 865 metres. És una de les atraccions més populars del país. Travessem vint túnels, de sis quilòmetres en total, divuit dels quals van ser excavats a mà. Un metre de túnel representava un mes de feina per als obrers. Per evitar allaus el tren passa tres vegades per sota la vall i el riu. Els més espectaculars, però, són les dues espirals amb dues corbes de cent vuitanta graus excavades a la muntanya, per salvar-ne el desnivell. Des del salt d'aigua de Kardal es veuen els tres nivells del ferrocarril, gràcies a les finestres a la paret de roca. El tren també fa una altra parada al salt d'aigua de Kjoss, on es representa un petit espectacle teatral (que no acabem d'entendre). Arribem a Myrdal i al cap d'uns minuts tornem per on hem vingut, a l'igual que l'anada, compartim tot un vagó amb un parell d'escandaloses famílies d'italians, el que ens permet a uns i altres canviar de finestres constantment, segons quina sigui la banda per on es veu millor el paisatge.

Un altre cop a Flam, ens hem d'esperar tres quarts d'hora per agafar l'autocar que ens portarà per la carretera de la neu, una altra carretera turística. De fet és un cotxe de línia normal que també fa la funció de correu, el conductor s'atura en cases i comerços i deixa cartes i paquets. La carretera és molt estreta i hi ha una boira espessa que no ens permet gaudir del paisatge, però que no és un impediment per què el conductor vagi a unes velocitats considerables, que ens fan patir i passar una mica de por... en una corba fins i tot toquem una tanca.

Arribem a Laerdal a mitja tarda, amb el temps just per visitar el Norsk Villaks Senter (Centre del Salmó Noruec), un museu dedicat íntegrament al salmó: a la seva biologia, pesca, cria, etc. Fins i tot hi ha instal·lades varies càmeres de vídeo al mig del riu que

passa pel costat de l'edifici, per observar el pas d'aquests peixos en la seva migració (del mar al riu per reproduir-se i morir). Possiblement encara és una mica d'hora, i per això no en veiem cap, tot i estar-nos-hi una bona estona. Ens haurem de conformar amb els que hi ha a l'aquari del museu.

Després de visitar el museu decidim passejar i donar una volta pel barri antic, un conjunt de cent seixanta edificis de fusta dels segles XVIII i XIX. Arribem al càmping i comprem algunes coses per menjar... és l'únic lloc que encara està obert. Comprem iogurts de cirera i maduixa noruecs, de la marca *Tine*, que, almenys per al meu gust, són els més bons que mai he menjat, tenen un punt àcid que no tenen els d'aquí.

CARRETERA DE LA NEU, UNDREDAL I VOSS

Hem d'escurçar en un dia la nostra estada, no farem la visita que teníem prevista a una altra glacera. Això fa variar la nostra ruta, avui haurem d'improvisar una mica. Tampoc contàvem que un túnel de més de vint quilòmetres, marcat al mapa, encara no estès acabat, el que ens fa passar altre cop per la carretera de la neu. Afortunadament. La boira ahir només ens va deixar intuir el que avui, que fa sol, s'ofereix als nostres ulls: un altre cop un paisatge alpí espectacular, amb llacs, prats verds, rius... La carretera talla enormes congestes, passem entre parets de neu, d'un a tres metres d'alçada i pocs metres de llargada. Abans de tornar a baixar hi ha un mirador des del qual es poden veure el Naerofjord i l'Aurlandfjord. Des de dalt, els fiords encara són més impressionant que des de baix. Passem un altre cop pel costat de Flam, gaudint de la bellesa dels fiords. Un cop passat aquesta població ens dirigim a Undredal, on hi ha l'església de fusta més petita d'Escandinàvia, construïda el 1147 i reconstruïda més endavant.

No fem la volta en vaixell pel Naerofjord que teníem prevista... no havíem comptat que, venint del nord en cotxe, a hores d'ara ja n'hauríem vist més de trenta. Decidim continuar cap a Voss. Pel camí ens aturem al mirador de Stalheim. A partir d'aquí el paisatge canvia lleugerament: passem per una ampla vall, amb llacs vorejats per prats de pastura, de blaus i verds més vius, i envoltada per turons més suaus i recoberts de pinedes.

Continuem improvisant, farem tres visites a Voss. La Primera, al Finnesloftet, l'edifici civil més antic de la península escandinava, construït el 1250 en fusta. Després pugem en telecabina fins a Hangur, unes pistes d'esquí a sis-cents metres d'alçada, des d'on hi ha una bonica panoràmica de tota la vall. Abans de marxar, visitem el Bordalsgjelet, un estret congost amb gorgues que creiem més espectacular. Tot marxant, veiem com nuvis i convidats surten de l'església del poble lluint els vestits tradicionals de la zona, una tradició que ens sembla molt bonica.

D'aquí cap a Bergen, on ens passarem quasi tres hores buscant càmping, cotxe amunt i cotxe avall. La N320 no és una carretera, sinó dues: la vella, on són els càmpings, i la nova, on som nosaltres. Serà l'únic cop que ens perdérem durant el viatge, les carreteres estan molt ben senyalitzades. Finalment acampem a quarts d'onze, quasi de fosc.

BERGEN

Avui tenim tot el dia per visitar la ciutat de Bergen, ho aprofitarem. Comencem per l'església de fusta de Fantoft, construïda al segle XII a Fortun, a les ribes del Sognefjord i trasllada aquí més tard. Després anem cap a Briggen, cases de fusta pintades de colors vius on encara és respira l'atmosfera hanseatica (1350-1764). Reconstruïdes diverses vegades a causa dels incendis, ha estat declarades patrimoni de la humanitat per la UNESCO. D'aquí cap a Maria-kirken, on no podem entrar, ja que s'hi està fent un acte religiós. Decidim anar a la Bergenhuss Festning, una fortalesa construïda en els segles XI i XII com a defensa del port de Vagen. Al seu interior s'hi troben dos edificis interessants: la torre Rosenkrantz i el Hakonshallen, l'edifici gòtic més bell de Noruega, construït el segle XII pel rei Hakonsson con a sala de festes i conferències. Seguidament ens passegem pel barri vell. Anem a la catedral, que no podem visitar, ja que està tancada; tampoc podem veure el mercat del peix, avui (diumenge) és l'únic dia de la setmana que no se celebra.

Anem cap a Floybanen, però la llarga cua ens fa desistir de pujar-hi, de moment. Esperarem una mica i tornarem més tard. Passegem una estona més i ens mengem els entrepans de dinar en un banc del Lille Lungegarsvann, un bonic parc amb un gran llac artificial. Pugem al funicular Floybanen que porta, en vuit minuts, al mirador de Floyfjell, a tres-cents vint metres d'alçada, amb una bonica vista de la ciutat.

Mentre baixem el dia es comença a ennuvol·lar. Tot i que els núvols són cada cop més amenaçadors, decidim visitar l'aquari, lluny d'on tenim el cotxe. Ens relaxem contemplant diferents espècies de foques, pingüins i les diferents peixeres que recreen diferents ambients de l'Atlàntic Nord i altres parts del món. Finalment comença a ploure, com què ja hem vist tot el que volíem veure, i més, tornem al càmping encara relativament d'hora.

MÉS QUILÒMETRES

Toca etapa d'enllaç: quatre-cents seixanta quilòmetres fins a Stavanger. El dia és núvol i cauen ruixats de forma intermitent, no convida a voltar gaire. Voregem el fiord Hardanger. El pendent de les muntanyes que l'envolten són més suaus i s'hi veuen més camps i cases de pagès. A la vora de la carretera, de tant en tant, trobem petites parades de cireres i maduixes, sovint no hi ha ningú que les vigili. Sobre una taula: la fruita, un cartell amb el preu i un cabàs per deixar-hi els diners (... ho podríem fer a casa nostra?). Pel camí fem petites parades que fan que anem més a poc a poc del previst, aturant-nos als llocs on les vistes són espectaculars o hi ha alguna cosa que valgui la pena, com el salt d'aigua de Latefossen. Per fer drecera, canviem de ruta, el que fa que passem per l'Akrafjord i per un altre salt d'aigua espectacular: Langfossen, amb una caiguda total de més de sis-cents metres.

Hem d'agafar un altre ferri. Ens fa mitja por, segons el mapa el trajecte dura aproximadament una hora... fem comptes, i si una travessa de poc més d'un quart ja val uns dotze euros, preveiem que aquest ens costarà una fortuna. Per sort no és així, ens sorprèn a mitges (el vaixell és molt més gran i la seva capacitat de carrega també). El que no ens gastem al barco, però, ho perdem una mica més endavant en el peatge d'un túnel submarí, d'uns pocs quilòmetres.

Arribem a Stavanger amb el temps just per entrar al museu del petroli, dedicat íntegrament a aquesta substància i a la seva explotació. També donem una petita volta per la ciutat, amb cases de fusta del segle passat. Sincerament, no massa diferents a la de resta de segles i de ciutats. Són ciutats maques, però sovint són molt similars. Excepte Alesund i Oslo, la veritat és que les ciutats ens van decebre una mica. Continuem fins a Preikestolen. Acampem al peu de la muntanya, on la gespa sembla menys xopa, aprofitant una de les treves que fa la pluja per parar la canadenca.

L'endemà al matí ens llevem d'hora i pugem a Pulpit Rock, un mirador situat sobre un cingle de 600 metres. No plou, però hi ha boira espessa que no ens permetrà gaudir de la magnífica vista que es veu des d'aquesta roca. Desparem la tenda i marxem cap a la capital, són cinc-cents cinquanta quilòmetres, que fem en més de vuit hores. Al sud, les carreteres són més amples i menys recargolades, però estant força més transitades i els avançaments són més difícils. El paisatge és més suau, molt menys abrupte, amb

turons en lloc de muntanyes. Els camps de cereal, sovint encara per segar, ocupen amplis espais al costat de pinedes més o menys extenses.

Arribem a Oslo gairebé de nit. Parem la tenda, sense poder evitar les discussions típiques, de cada dia, per escollir el millor lloc. Sopem i, aprofitant que el càmping està sobre un turó al costat de la ciutat, fem una caminadeta fins a la carretera d'accés, que fa la funció d'improvisat mirador per a molts turistes. Davant nostre s'estén la ciutat il·luminada.

OSLO, VISITA INTENSIVA

Ens llevem d'hora i, al mateix càmping, comprem la targeta d'Oslo, que per vint-i-dos euros ens permetrà utilitzar tots els transports públics i entrar a tots els museus. Davant mateix del càmping, agafem el bus que ens portarà al centre de la ciutat. Ens deixa al costat de la catedral, que serà la primera visita. D'aquí anem cap a la fortalesa d'Akherus, que domina el port d'Oslo i va ser construïda el 1299 per Hakon V. Cau en desús i es reconstrueix més endavant, el 1592. Era l'antiga residència reial. Actualment s'usa per a les recepcions d'estat.

La següent visita és l'ajuntament, o *Radhus*, construït entre els anys 1933 i 1950. Es tracta d'un enorme bloc amb dues torres que recorden, vagament, l'estil medieval, i que s'ha convertit en el símbol de la ciutat. En una d'aquestes torres hi ha el rellotge més gran d'Europa, cosa que no sabrem fins que haurem arribat a casa. El seu interior és un veritable museu d'art contemporani noruec. A la seva sala de convencions cada any s'hi entrega el premi Nobel de la Pau.

A davant mateix, pugem en una barca que fa de transport públic, i que ens portarà a la zona on hi ha els principals museus de la ciutat. Desembarquem davant mateix del Fram Polarskipet i el Kon-Tiki Museet, dos edificis construïts per allotjar aquestes naus. El primer allotja la Fram (que significa *endavant*), un vaixell polar construït el 1892 i usat pels exploradors Nansen, Sverdrup i Amundsen, en les diferents exploracions als mars gelats dels dos pols. La Kon-Tiki és una embarcació feta de fusta de balsa, seguint els models de les antigues barques inques del segle VI. Al mateix museu s'hi troben la Ra II i la Tigris, còpies d'embarcacions de l'antic Egipte. Amb la primera el científic i explorador Thor Hederdahl, volia demostrar que les poblacions polinèsies podien haver tingut contactes amb les poblacions d'Amèrica del Sud, amb les dues segones, possibles contactes entre els antics egipcis i les cultures de Centre-Amèrica i la Mesopotàmia. Tot i que va aconseguir els objectius, navegar entre aquestes costes, les conclusions que se'n van treure han estat, i són, molt controvertides.

Caminem un quilòmetre fins al Vikingskipshuset, un altre edifici construït expressament per allotjar tres naus víkings i altres objectes, del segle IX, procedents de tombes de persones importants, trobades en diferents excavacions arqueològiques al fiord d'Oslo. Són els vaixells víkings antics més ben conservats del món, ens agrada molt. Dinem ràpidament al seu jardí, per anar cap el Norsk Folken Museum, un museu a l'aire lliure que recrea més de cent cinquanta edificis, la majoria de fusta, típics de tots

els comtats del país. Al seu interior també hi ha l'església de fusta de Gol, del segle XIII, traslladada aquí el 1885.

Per descansar una mica de museus, anem a mirar-nos a la Karl Johans *gate*, una gran avinguda arbrada que uneix l'estació central amb el parlament, la universitat i el palau reial. És el cor polític del país, però també, i per entendre'ns, l'equivalent a les Rambles de Barcelona. Hi ha molta gent passejant, avui fa sol, per primer cop en quinze dies podem anar amb pantalons i samarreta de màniga curta... i sense pensar amb els paraigües! En un dels nombrosos comerços, sorprenentment oberts fins més tard de les cinc, comprem els diferents records per a la família i els amics.

Tenim el temps just per anar fins a Holmekollen, agafem el metro i pugem muntanya amunt fins aquest trampolí de salts d'esquí. Des de la seva torre de seixanta-dos metres és veu una magnífica panoràmica de la ciutat, i de les seves grades, amb capacitat per a cent mil espectadors. Són molt avall... els saltadors han de ser realment molt valents. Per pujar-hi passem per l'interior del Skimuseet, dedicat a la història d'aquest esport, per un ascensor i per força escales. La mare hi arriba esgotada, i enfadada amb mi després d'haver-la convençut per què ho fes (tot i això, crec que ara tampoc se'n deu penedir). Comença a ser tard, però encara és clar. Agafem el mateix metro, ara en sentit contrari. Baixem a una altra estació, des d'on prenem un tramvia. Hem deixat pel final el parc Vigeland, obert les vint-i-quatre hores del dia. Aquest parc va ser concebut per l'escultor que li dona nom. Un pont flanquejat per cinquanta grups d'escultures que representen les diferents fases de la vida, porten cap a un monòlit de disset metres d'alçada, símbol de la ciutat i el seu monument més visitat (amb el museu de vaixells víkings). Hi passegem tranquil·lament, ja no temin pressa i no patim per què és fosc. És l'última visita.

Pugem al tramvia, tornen a agafar el metro i, finalment, el bus. Al bus correcte però en la direcció equivocada, fem tota la línia fins al final del trajecte per una banda i reculem fins el càmping, final de trajecte per l'altre. A hores d'ara ja hem utilitzat tots els transports públics possibles i amortitzat, de sobres, la carta d'Oslo. Arribem a la tenda a les deu, fa més de dotze hores que voltem d'un cantó a l'altre i estem força cansats. Sopem i ens anem a dormir. Demà ens espera un dia dur.

LA TORNADA

Hem de tornar a casa. Marxem d'hora. Els primers quilòmetres són d'autopista, però ràpidament es converteixen en una ampla carretera. Aquí el paisatge no és muntanyós, però tampoc és pla: són suaus turons amb camps de cereals i taques de bosc, amb granges de fusta disperses... i molts *McDonald's*, Suècia n'està farcit. Al mig dels camps veiem, un parell de vegades, cabirols.

Ens hem llevat a Oslo, esmorzem a Suècia, dinem a Dinamarca i sopem a Alemanya, després de travessar un altre cop al llarg pont que uneix la península Escandinava amb Dinamarca, i el ferri que uneix aquest país amb Alemanya. Dormim unes quatre hores al cotxe, hem provat de buscar càmping, però estaven tancats. Acabem de travessar el sud d'Alemanya i França, per arribar a casa cap el vespre.

Deixem enrera un país que ens ha agradat molt, especialment el seu paisatge i les seves carreteres, de gent amable i, almenys aparentment, sense la fredor que dicta el tòpic.